

Nr 36.

Ankom till riksdagens kansli den 1 april 1938 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av § 17 mom. 6 och § 27 mom. 1 B värnpliktslagen den 30 juni 1936 (nr 443).

Genom en den 25 februari 1938 dagtecknad proposition, nr 162, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet, föreslagit riksdagen att antaga ett vid propositionen fogat förslag till

Lag

om ändrad lydelse av § 17 mom. 6 och § 27 mom. 1 B värnpliktslagen den 30 juni 1936 (nr 443).

Härigenom förordnas, att § 17 mom. 6 och § 27 mom. 1 B värnpliktslagen den 30 juni 1936 skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

§ 17.

6. Uppskov med påbörjande av annan i denna lag föreskriven tjänstgöring i fredstid än ovan i mom. 1 sägs, så ock hemförlovning från sådan tjänstgöring må beviljas i den ordning, Konungen bestämmer.

§ 27.**1. Utbildningstid för värnpliktiga, uttagna till linjetjänst.**

B. Värnpliktig, vilken — — — angives, nämligen:

- a) vid *hären* — — — efter inskrivningsåret;
- b) vid *flottan* — — — nästföljande år;
- c) vid *kustartilleriet* — — — inskrivningsåret; samt
- d) vid *flygvapnet* i sammanlagt tvåhundra sextio dagar, vilken tjänstgöring skall fullgöras antingen i en följd med början under inskrivningsåret eller i två omgångar, av vilka den ena tager sin början under inskrivningsåret och den andra fullgöres före utgången av tredje året efter inskrivningsåret.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift från trycket utkommit i Svensk författningssamling.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för förslaget, får utskottet, i den mån redogörelse för desamma icke lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

I propositionen föreslås, dels att bestämmelser om rätt till uppskov i vissa fall med landstörmsövning skola införas i värnpliktslagen den 30 juni 1936, dels ock att stadgandena om tjänstgöring vid flygvapnet för värnpliktiga, tillhörande värnpliktsgrupperna studenter och likställda samt sjökaptener och likställda, måtte så ändras, att tjänstgöringen kan fullgöras i två omgångar.

Förslaget grundas i förstnämnda del på en framställning av chefen för armén och i sistnämnda del på innehållet i en av chefen för flygvapnet avlåten skrivelse.

I förevarande sammanhang må erinras om bestämmelsen i § 16 mom. 5 i nämnda lag, enligt vilken bestämmelse Konungen, där, utan att fall, som särskilt anges i paragrafen, är för handen, synnerliga skäl därtill föreligga, må helt eller delvis befria inskriven värnpliktig från värnpliktens fullgörande under fredstid.

Föredragande departementschefen, statsrådet Nilsson, har anfört bland annat följande:

Vad först beträffar frågan om uppskov med landstörmsövning torde anledningen till att i värnpliktslagen icke upptagits bestämmelser i sådant hänseende vara att söka däri, att med hänsyn till övningens kortvarighet uppskov med densamma ansetts behöva ifrågakomma endast mera undantagsvis samt att i dylika fall förutsättning för befrielse från övningens fullgörande enligt § 16 mom. 5 värnpliktslagen antagits som regel skola vara för handen. Med nu gällande bestämmelser skulle det emellertid onekligen i en del fall kunna komma att inträffa, att befrielse från landstörmsövningens fullgörande måste meddelas i anledning av förfall av övergående art och sålunda en del värnpliktiga befrias från denna övning utan att detta behövt ske, därest möjlighet till uppskov förelegat. I detta sammanhang kan erinras, att i 1914 års värnpliktslag, enligt vilken landstörmsövningen även för det värnpliktiga befälet omfattade endast fem dagar, ett stadgande upptagits av samma innebörd som det av chefen för armén nu föreslagna. Då det synes angeläget, att så många värnpliktiga som möjligt erhålla utbildning såsom landstormsmän, har jag ansett mig böra framlägga förslag till ändring i § 17 mom. 6 värnpliktslagen av den innebörd, chefen för armén förordat. — — —

Beträffande tjänstgöringens fullgörande för flygvapnet tilldelade värnpliktiga studenter och likställda samt sjökaptener och likställda föreligger enligt gällande värnpliktslag den olikheten i förhållande till motsvarande kategorier vid hären, att tjänstgöringen skall fullgöras i en följd och sålunda icke kan uppdelas i tjänstgöringsomgångar. Enligt vad chefen för flygvapnet framhållit medför detta ur tjänstesynpunkt vissa olägenheter. Jag har vid sådant förhållande funnit en ändring i § 27 mom. 1 B d) värnpliktslagen motiverad samt låtit upprätta förslag därtill. — — —

Vid granskning av nu föreliggande lagförslag har utskottet icke funnit anledning till erinran mot detsamma. Utskottet får därför hemställa, *Utskottet.*

att förevarande proposition måtte bifallas av riksdagen.

Stockholm den 1 april 1938.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Norman, Hagman, P. Sandström, Heiding, Knut Petersson, Olof Carlsson**, *Sten* och *Ekströmer*; samt

från andra kammaren: herrar *Hage, Olovson, Thorell* och *Hansson* i Örebro, fröken *Andersson* samt herrar *Nyblom** och *Barnekow*.

---

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.